

Taal en teken

Technisch lezen bij nieuwkomers

🍏aA🎱bB🎱cC📺dD🐔eE🚲fF🦒gG🏠hH🐛i

zen كعبي طت س أ ا ق ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا ا a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z Latijnse schrift

ijzetaabeeceedeefgeehaaiejeeka

A boy named Abel › Ebel › Ibel ›

ww / i ijzzzj / m nmnnn / n hhn

Uw educatieve partner

ك ا ب ج د ه و ز ح ط ي ق ر س
Latijnse schrift lezen

noopeequuereesteeuuveeweeweeksijzet

Eejbel › lejbel › Aaibel ›› Abel

hkh / b dbdbdd / v vvvvvvvv

Colofon

De brochure Taal en Tekenen is een uitgave van HCO en is tot stand gekomen in opdracht van gemeente Den Haag.

Tekst: Yda Bakker

Redactie: Diane van Steekelenburg

Vormgeving: Inc. Communicatie & design

Letterontwerp omslag: Roos Laan

Bronnen

Broere, J., Hilst van, B., Sanders, M (1999). *Prisma Project – Programma Lezen*, CED.

Coenen, J. (2010). *Zien is Snappen*, Uitgeverij Bazalt.

Coenen, J. (2013). *Zeg maar na! In: Horen, Zien en Schrijven*, Uitgeverij Bazalt.

Schraven, J. (2013). *Zo leer je kinderen lezen en spellen*, Stichting TGM.

Het verhaaltje (leestekst bijlage 2 en 3) en bijbehorende illustratie komen uit de methode Horen, zien en schrijven.

Kijk voor meer informatie over nt2 op www.hco.nl/nt2. Hier kunt u ook deze brochure downloaden.

Andere nuttige websites zijn:

www.watenhoe-NT2.nl

www.zoleerjekinderenlezenenspellen.nl

Inleiding

Deze brochure is ontwikkeld voor basisscholen die onderwijs verzorgen aan nieuwkomers – leerlingen die rechtstreeks vanuit het buitenland het Nederlandse onderwijs instromen. De brochure is bedoeld als hulpmiddel voor leerkrachten en intern begeleiders die een leerlijn willen uitzetten voor het technisch lezen van deze leerlingen.

Scholen kiezen er vaak voor om met nieuwkomers op de gebruikelijke manier een methode voor aanvankelijk lezen door te werken. Dit is echter voor lang niet alle leerlingen de beste en snelste manier. Als u rekening houdt met de didactische voorkennis van de nieuwkomer, kan het leesonderwijs effectiever verlopen.

Het is zinvol om onderscheid te maken tussen

- leerlingen die nog analfabeet zijn of de fase van het aanvankelijke leesonderwijs in de taal van het land van herkomst nog niet hebben afgerond;
- leerlingen die hebben leren lezen in een niet-Latijns schrift (bijv. de Arabische of Bulgaarse taal);
- leerlingen die hebben leren lezen in een Latijns schriftstelsel (bijv. de Poolse of Turkse taal).

Leerlingen die nog niet gealfabetiseerd zijn zullen nog niet of nauwelijks naar school zijn geweest en nog weinig ervaring hebben met de betekenis van de geschreven taal. Zij zitten nog in de fase van de ongeletterdheid of ontluikende geletterdheid. Kinderen die al (redelijk) kunnen lezen, in welke taal dan ook, hebben het proces van klankwaarneming, klank-tekenkoppeling

en discriminatie van tekens al eens doorlopen. Dit zal het leren lezen in een nieuwe taal sterk vergemakkelijken. Kinderen die bovendien al hebben leren lezen in het Latijnse schrift ('onze' lettertekens) hoeven niet alle klank-tekenkoppelingen even uitgebreid aangeboden te krijgen. Bij hen zult u vooral de letters die in het Nederlands anders uitgesproken worden dan in de moedertaal aandacht moeten geven.

Het is niet altijd gemakkelijk om bij een intake voldoende gegevens te verzamelen over de mate en aard van het onderwijs dat de nieuwkomer heeft gehad. Soms is er weinig gerichte informatie voorhanden. Een gesprek met de ouders hierover is vanwege het taalprobleem vaak nog lastig. Bovendien komen sommige kinderen in het kader van gezinshereniging naar Nederland, waardoor de ouders weinig uit de eerste hand over de schoolprestaties van hun kind kunnen vertellen. Met behulp van deze brochure, inclusief bijlagen, kunt u een inschatting maken van het startniveau van de leerling op het gebied van lezen. Van hieruit kunt u een aanpak kiezen die het beste bij hem of haar past.

Leeswijzer brochure

Het eerste deel van deze brochure bestaat uit een beschrijving van de vijf stappen die u doorloopt om de beginsituatie in kaart te brengen. Zo kunt u nagaan

1. of de leerling heeft leren lezen in de eigen (school-)taal;
2. of de leerling het Latijnse schrift beheerst;
3. op welke wijze Latijnse letters door de leerling worden uitgesproken;
4. in hoeverre de leerling de Nederlandse klanken kan verstaan en uitspreken;
5. in hoeverre de leerling de visuele discriminatie van letters beheerst.

Bij elke stap vindt u een korte toets die u bij de leerling kunt afnemen. Wanneer blijkt dat de leerling nog niet is gealfabetiseerd (stap 1 en 2) slaat u stap 3 over. Wanneer blijkt dat de leerling het Latijnse schrift beheerst (stap 2), kunt u stap 5 overslaan. Bijlage 7 is een overzichtsbild waarop u uw bevindingen kunt noteren.

In het tweede deel van deze brochure staan aanwijzingen voor het uitzetten van een leerroute voor het technisch lezen in het Nederlands.

Vaststellen van het niveau van geletterdheid

Om het niveau van geletterdheid bij de leerling vast te stellen, doorloopt u vijf stappen.

● Stap 1: Heeft de leerling leren lezen in een eigen taal?

Bijlage 2 is een serie korte leesteksten in verschillende talen, die u kunt gebruiken als leestoets om te achterhalen of de leerling gealfabetiseerd is. De eerste tekst is een Nederlandse tekst; een verhaaltje dat de meeste leerlingen na anderhalf jaar leesonderwijs kunnen lezen. De overige teksten zijn vertalingen hiervan in verschillende talen. Bij de keuze van de talen is uitgegaan van de herkomstlanden van de nieuwkomers die zich op dit moment in Den Haag bevinden. De meest voorkomende talen zijn opgenomen in deze brochure.

In het onderstaande lijstje staat per land welke taal binnen het basisonderwijs van het land van herkomst (in de meeste gevallen) als instructietaal wordt gehanteerd. Dit hoeft niet altijd de moedertaal van de leerling te zijn. In veel landen worden door verschillende bevolkingsgroepen verschillende talen gesproken; het onderwijs wordt meestal gegeven in één of twee officiële staatstalen.

Landen van herkomst en gehanteerde instructietaal

Afghanistan	Perzisch
Bulgarije	Bulgaars
China	Chinees
Eritrea	Tigrinya of Arabisch
Griekenland	Grieks
Marokko	Arabisch
Polen	Pools
Somalië	Somalisch
Spanje	Spaans
Syrië	Arabisch
Turkije	Turks

In veel Afrikaanse landen ten zuiden van de Sahara is Engels de instructietaal op de basisschool.

AARD VAN DE TALEN

De Spaanse, Turkse, Somalische en Poolse taal worden, net zoals het Nederlands, geschreven met letters van het Latijnse alfabet. De overige talen uit het lijstje kennen een ander schriftsysteem:

- Bulgaars wordt geschreven in het Cyrillische schrift;
- Grieks in het Griekse schrift;
- het Tigrinya wordt geschreven in het Ge'ez alfabet;
- het Arabisch en Perzisch hanteren het Arabische alfabet.

Deze talen worden van rechts naar links gelezen. De cijfers worden op dezelfde manier geschreven als in het Nederlands.

De meeste talen die in deze brochure zijn opgenomen zijn fonetische of fonematische talen. Dit betekent dat elke klank (foneem) is gekoppeld aan een letterteken. In het Arabisch worden de medeklinkers door een letterteken weergegeven, maar worden klinkers niet altijd geschreven. In kinderteksten worden de klinkers door middel van tekens boven of onder de letters aangegeven. In de leestekst bij deze brochure is dat ook het geval.

Géén fonematische talen zijn het Tigrinya en het Chinees. Tigrinya is een syllabische taal. Bij deze taal staat elk letterteken voor één lettergreep. Het Chinees is een logografische taal waarbij het schrift uit karakters bestaat. Elk karakter staat voor een woord of begrip. De lijnen waaruit het karakter is opgebouwd, bevatten informatie over de betekenis van het woord en over de toonhoogte waarop het moet worden uitgesproken.

AFNAME VAN DE TOETS

Benodigheden

- een kopie van de leestekst die correspondeert met de schooltaal van de leerling (bijlage 2)
- het overzichtsblad (bijlage 7)
- een pen
- een doos kleurpotloden (waaronder een blauwe)

WERKWIJZE

U legt de leerling de tekst voor in de gekozen taal en maakt hem of haar duidelijk deze tekst te lezen (bijv. door met een vinger onder de eerste regel te wijzen en een uitnodigend gebaar te maken).

In veel gevallen zult u niet kunnen controleren of de leerling exact leest wat er staat. Door de manier waarop het kind leest – vloeiend, met intonatie, hikkend of haperend – kunt u echter wel een beeld krijgen van zijn of haar leesontwikkeling.

Onder het verhaal staan drie opdrachten. Met deze opdrachten kunt u toetsen of de leerling begrijpt wat hij leest. De manier waarop de leerling de opdrachten uitvoert, geeft eveneens informatie over de leesbeheersing. Om de opdrachten te kunnen maken, geeft u de leerling een pen en een aantal verschillende kleurpotloden.

Opdrachten

- * het aanvullen van twee zinnen met de eigen naam en leeftijd
- * een 'doe-opdracht' waarbij de leerling de broek van de jongen op de illustratie blauw moet kleuren
- * een gesloten vraag over de inhoud van het verhaaltje, waarbij de leerling met 'ja' of 'nee' moet antwoorden

U noteert uw bevindingen op het overzichtsblad.

● Stap 2: Beheerst de leerling het Latijnse schrift?

In veel landen krijgen leerlingen in de hogere klassen van het basisonderwijs, naast de landstaal, ook onderwijs in het Engels. Het is daarom zinvol om nieuwkomers die lezen in een niet-Latijns schrift, óók de Engelse tekst voor te leggen. In landen in Noord-Afrika (Marokko, Tunesië) wordt het Frans vaak als tweede taal onderwezen. Geef leerlingen uit deze landen daarom ook de Franse tekst. Door het aanbieden van de leestekst in het Engels of Frans komt u te weten of de leerling

de lettertekens, zoals we die in het Nederlands gebruiken, al kent.

Chinese kinderen krijgen in de fase van het aanvankelijk leesonderwijs vaak het Pinyin aangeboden als hulpmiddel om de karakters te leren lezen. Het Pinyin bestaat uit Latijnse lettertekens waarmee de Chinese klanken (van de Mandarijnenuitspraak) kunnen worden weergegeven.

AFNAME VAN DE TOETS

Benodigheden

- een kopie van de leestekst Engels of Frans (bijlage 3)
- het overzichtsblad (bijlage 7)
- een pen
- een doos kleurpotloden (waaronder een groene)

WERKWIJZE

Bijlage 3 is een tekst in het Engels en Frans. U legt de leerling de gekozen tekst voor volgens de werkwijze in stap 1. De opdrachten onder het verhaal wijken iets af van de opdrachten in de andere talen, zodat de leerling niet kan terugrijpen op kennis uit een eerder gelezen tekst.

U noteert uw bevindingen op het overzichtsblad.

● Stap 3: Op welke wijze spreekt de leerling Latijnse letters uit?

Leerlingen die redelijk tot vlot blijken te kunnen lezen in een taal in Latijns schrift legt u het toetsblad met Nederlandse woorden voor. Er is gekozen voor een toetsblad met woorden in plaats van losse letters. Veel leerlingen zullen hebben geleerd om letters alfabetisch te benoemen. Voor de bepaling van het startniveau voor het Nederlandse leesonderwijs is het echter juist van belang om zicht te krijgen op de fonetische uitspraak.

OPBOUW VAN DE WOORDKAART

De eerste kolom op het blad (bijlage 4) bestaat uit woorden met een medeklinker-klinker-medeklinkerstructuur. In de woorden komen alle korte klinkers, lange klinkers en medeklinkers aan bod (met uitzondering van de c, q en x). Woorden met de oe, eu, ui, ei, ou en au worden niet aangeboden omdat deze voor vrijwel alle nieuwkomers onbekend zullen zijn. De tweede en derde rij bevatten woorden met medeklinkercombinaties vooraan een woord (zoals groot) en achteraan een woord (zoals kalm).

AFNAME VAN DE TOETS

Benodigheden

- het leesblad met Nederlandse woorden (bijlage 4)
- een kopie van dit leesblad dat als aantekenblad kan worden gebruikt
- een pen
- het overzichtsblad (bijlage 7)

WERKWIJZE

U legt de leerling het leesblad voor. Met gebaren geeft u de leerling de opdracht deze woorden kolomsgewijs te lezen.

Noteer op uw aantekenblad onder elk woord hoe de leerling de Nederlandse letters in de woorden uitspreekt. Bij een aantal letters zal dit overeenkomen met de Nederlandse uitspraak, bij andere letters zal de uitspraak afwijken. Bij de uitspraak van medeklinkercombinaties mag er geen sprake zijn van een 'tussenklank' (bijv. kalm -> kalum; staat -> estaat).

U noteert de letters met een afwijkende uitspraak op het overzichtsblad.

● Stap 4: Kan de leerling de Nederlandse klanken uitspreken?

Om in het Nederlands te kunnen leren lezen, zal de nieuwkomer het Nederlandse klanksysteem onder de knie moeten krijgen. Een aantal Nederlandse klanken zal niet voorkomen in de eigen taal. De nieuwkomer zal deze nog moeten leren waarnemen en uitspreken. Met deze toets gaat u na welke klanken dit betreft.

AFNAME VAN DE TOETS

Benodigheden

- een kopie van het blad met letters en lettercombinaties (bijlage 5)
- een pen
- het overzichtsblad (bijlage 7)

WERKWIJZE

Op het toetsblad van bijlage 5 staat een lijst met letters en lettergrepen. U leest deze letters/lettercombinaties één voor één voor en laat de leerling ze nazeggen. Om duidelijk te maken wat u van hem of haar verlangt, spreekt u de eerste klank uit terwijl u tegelijkertijd naar uw mond wijst. Vervolgens maakt u een uitnodigend gebaar naar de leerling.

Let op: spreek de a uit als in jas, de o als in bos, de e als in bes, de u als in mus, de i als in pit.

Wanneer een klank of klankgroep niet goed uitgesproken wordt, herhaalt u deze nogmaals. Lukt het de leerling daarna nog niet, ga dan verder met de volgende klank(groep).

Met een 'goede uitspraak' wordt bedoeld: de klank wordt door de leerling zodanig uitgesproken dat er geen verwarring kan optreden met een andere Nederlandse klank ('niet goed' is bijv. de aa uitgesproken als à of aj).

Om dit toetsonderdeel niet te lang te maken, komen niet alle Nederlandse klanken aan bod. Er is gekozen voor die klanken waarvan de uitspraak bij anderstaligen regelmatig een probleem oplevert.

U noteert de klanken en klankgroepen die niet goed worden nagezegd op het overzichtsblad.

● Stap 5: Wordt de visuele discriminatie van letters beheerst?

Bij leerlingen die nog niet hebben leren lezen of nog moeizaam lezen in een niet-Latijns schrift, is het zinnig om te bekijken of de leerling zich al voldoende bewust is van het onderscheid tussen op elkaar lijkende lettertekens. De visuele discriminatie is, naast de fonologische vaardigheden, een van de voorwaarden om tot lezen te kunnen komen. De toets 'Visuele discriminatie' bevat een werkblad waarmee u kunt inschatten of de nieuwkomer deze vaardigheid beheerst.

AFNAME VAN DE TOETS

Benodigheden

- een kopie van het blad 'Visuele discriminatie' (bijlage 6)
- een potlood
- het overzichtsblad (bijlage 7)

WERKWIJZE

U kopieert het toetsblad en legt het de leerling voor. Demonstreer aan de hand van de bovenste twee opgaven wat de bedoeling is. Omcirkel in de eerste rij de letter voor de streep. Dan wijst u één voor één de letters achter de streep aan. Wanneer het dezelfde letter is als voor de streep, knikt u 'ja' (of laat u op een andere manier merken dat het goed is) en omcirkelt deze letter. Vervolgens laat u de leerling de toetsopgave zelfstandig maken.

Wanneer de leerling meer dan één fout maakt op dit werkblad, wijst dit erop dat extra aandacht voor de visuele discriminatie nodig is. Hiervoor kunt u het materiaal gebruiken dat binnen de onderbouw van de school voor het oefenen van deze vaardigheid wordt ingezet.

U noteert het aantal fouten op het op het overzichtsblad.

Aanwijzingen voor de aanpak van het technisch lezen

Wanneer u meer informatie heeft over de manier waarop de leerling geletterd is en welke Nederlandse klanken hij of zij al beheerst, kunt u een plan van aanpak maken voor het technisch leesonderwijs. Bij het maken van dit plan kunt u de volgende aanwijzingen gebruiken.

● Klankonderwijs: basis voor het technisch lezen

Voor alle leerlingen, los van hun leeservaring, is het leren van het Nederlandse klanksysteem van groot belang. Nieuwkomers zullen klanken tegenkomen die in hun eigen taal niet voorkomen. Het is belangrijk dat zij die klanken goed onder de knie krijgen en dat ze de klanken zowel leren verstaan als uitspreken. Als ze dit namelijk niet kunnen, zullen de Nederlandse taalbeheersing en de verstaanbaarheid steeds meer uit elkaar gaan lopen.

Een typisch kenmerk van het Nederlands is de veelheid van klinkers (zoals tweeklanken als *ui*, *ei* en *au*). De uitspraak van bepaalde klinkers is vaak een struikelblok voor nieuwkomers. De uitspraak van medeklinkers is minder vaak een probleem.

Toch zijn er ook medeklinkers die door sommige nieuwkomers onvoldoende worden waargenomen en daardoor verkeerd worden uitgesproken (bijv. het verschil tussen *p/b* (Arabisch), *w/v* (Pools) en *b/v* (Spaans)). Ook medeklinkercombinaties kunnen een obstakel vormen voor de uitspraak omdat verschillende van deze combinaties niet in andere talen voorkomen.

Lessen mondeling Nederlands zijn vaak sterk op communicatie gericht. Als een leerkracht de uitspraak van een leerling telkens moet verbeteren, werkt dat verstorend. Apart klankonderwijs is daarom een 'must' voor de mondelinge taalontwikkeling, maar ook voor de ontwikkeling van het technisch lezen.

BIJ HET OEFENEN VAN HET VERSTAAN EN UITSPREKEN VAN KLANKEN, KUNT U DE VOLGENDE STAPPEN DOORLOPEN.

Stap 1

Stel één klank centraal. Spreek die langzaam en duidelijk uit en laat zien welke stand de mond hierbij maakt. Noem een eenvoudig steunwoord waar de klank in voorkomt. Bijvoorbeeld: *laal*, de *laal* van raam.

Stap 2

Laat de leerlingen woorden herkennen waarin de betreffende klank voorkomt. Bijvoorbeeld:

Ga staan als je *ja* hoort. – *school, ja, ja, stoel, raam, ja, deur, ja, bel, gang, ja*

Ga staan als je *Fatima* hoort. – *Rachid, Fatima, Wiktor, Meriyem, Fatima, Fatima, Pedro, Fatima*

Ga staan als je *laal* hoort. – *luul loel laal liel lool laal laal luul lie*

Stap 3

Laat de klank door de leerlingen zelf uitspreken; eerst geïsoleerd, daarna in een woord. Bijvoorbeeld:

Zeg maar na: *laal laal laal*

Zeg maar na: *la*

Zeg maar na: *raam*

Zeg maar na: *plaatje*

Stap 4

Wijs de leerlingen die moeite hebben met een klank nogmaals op de stand van de mond. Geef de leerlingen bijvoorbeeld een spiegelkje om de eigen mondstand te kunnen bekijken. Teken zo nodig met lippenstift de juiste mondstand op het spiegelkje zodat ze deze goed kunnen vergelijken met hun eigen mondstand.

● Het uitzetten van een leerlijn op basis van het startniveau

Naar aanleiding van de resultaten van de korte toetsen kan de nieuwkomer worden ingedeeld in één van de volgende drie startniveaus:

- 1 Leerlingen die nog analfabeet zijn of de fase van het aanvankelijke leesonderwijs in de taal van het land van herkomst nog niet hebben afgerond
- 2 Leerlingen die hebben leren lezen in een niet-Latijns schriftstelsel (bijv. Arabisch of Bulgaars)
- 3 Leerlingen die hebben leren lezen in een Latijns schriftstelsel (bijv. Pools of Turks)

Leerlingen die alleen het Chinese schrift beheersen kunnen het beste in de eerste groep worden ingedeeld.

Het aanvankelijk leesonderwijs zelf bestaat uit twee hoofdfasen: de klankzuivere fase en de niet-klankzuivere fase. In de klankzuivere fase worden alle klank-tekenkoppelingen aangeleerd en oefenen de leerlingen met het lezen van klankzuivere, één-lettergrepige woorden.

In de niet-klankzuivere fase leren de kinderen

- het lezen van woorden met specifieke letterclusters (zong, bank, bed, web, mooi);
- het lezen van woorden met open en gesloten lettergrepen (bomen, petten);
- het lezen van woorden met een 'stomme e'.

Al naar gelang het startniveau kunnen de leerlingen deze fasen op eigen wijze en in eigen tempo doorlopen.

BEGELEIDING VAN LEERLINGEN PER STARTNIVEAU

1 Leerlingen die nog niet zijn gealfabetiseerd

Geef leerlingen uit deze groep (die recent in Nederland zijn en nog nooit of amper leesonderwijs hebben gehad) eerst een paar weken om te wennen aan de klanken en intonatie van het Nederlands en om een basiswoordenschat op te bouwen. Besteed in deze periode vooral tijd aan de visuele discriminatie, het voorbereidend schrijven en aan het klankonderwijs.

De klankzuivere fase

In de klankzuivere fase wordt de klank-tekenkoppeling aangeleerd. Dit kan op de volgende manier:

- Bied elke letter één voor één aan, in een tempo van twee of drie nieuwe letters per week. Laat de letter op een kaartje zien en spreek duidelijk de klank uit. Laat de kinderen de klank nazeggen.
- Verzamel de kaartjes van de aangeboden letters op een 'letterbord'. Groepeer de letters in lange klanken, korte klanken, tweeteekensklanken en medeklinkers.
- Koppel het aanleren van een nieuwe letter aan het schrijven ervan. De lettervorm wordt dan beter ingeslepen.
- Besteed de eerste weken aan auditieve synthetiseeroefeningen. Gebruik hiervoor klankzuivere woorden die de leerlingen mondeling al aangeboden hebben gekregen. Spreek deze woorden 'zingend' uit (rrraaaamm, kkaaassstt) en laat de leerlingen het woord raden.
- Herhaal elke leesles de al aangeboden letters. Wijs de letters aan op het letterbord en laat de leerlingen deze benoemen, in koor en door middel van individuele beurten.
- Gebruik de kaartjes ook om mee te 'flitsen'. Laat de letter kort zien en laat de letter benoemen.
- Gebruik structureerstroken bij het lezen van woorden, zodat duidelijk kan worden gedemonstreerd dat elke letter zijn eigen positie heeft. Bied de woorden aanvankelijk 'zingend' aan (rrrrrooooo) en wijs mee met de leesrichting.

- Laat de kinderen alleen woorden lezen met letters die al aan de orde zijn geweest. Dit kunnen eventueel ook woorden zijn waarvan ze de betekenis nog niet kennen.
- Geef elke les een kort dictee. Aanvankelijk is dit een letterdictee, maar naarmate er meer letters zijn aangeboden kan dit ook een woorddictee zijn.

Wanneer bij de aanbidding de lettervolgorde van de aanvankelijk leesmethode van de school wordt aangehouden, kunt u (een deel van) het bijbehorende oefenmateriaal gebruiken. U zult de oefeningen in de werkboekjes en de speel-leesspelletjes wel moeten selecteren op hun bruikbaarheid voor nieuwkomers. Denk hierbij aan het volgende:

- Sommige oefeningen kunnen goed zelfstandig worden gemaakt. Dit zijn meestal visuele discriminatieoefeningen van letters en woorden (type: 'zoek de eu en zet er een rondje om'), overschrijf-oefeningen of na-stempeloefeningen.
- Een deel van de oefeningen kan alleen samen met de leerkracht gemaakt worden. Dit zijn meestal auditieve analyseoefeningen en klank-tekenoefeningen aan de hand van plaatjes (type: 'waar hoor je de t?'). Omdat de Nederlandse woorden bij deze plaatjes vaak nog onbekend zullen zijn, is het goed als u deze benoemt.
- Bij oefeningen waarbij plaatjes een rol spelen kunt u ervoor kiezen om eerst de woorden aan te leren en vervolgens de oefeningen zelfstandig te laten maken. Zorg er wel voor dat de tijd die u aan woordenschatuitbreiding besteedt niet ten koste gaat van het oefenen met de klank-tekenkoppeling.

De niet-klankzuivere fase

Na de klankzuivere fase, waarin alle klanktekenkoppelingen zijn aangeleerd en de leerlingen drie en vier klanken kunnen synthetiseren tot een woord, kunt u doorgaan met de niet-klankzuivere fase van het aanvankelijk lezen. In deze fase leren de nieuwkomers woorden met combinaties van meer dan twee medeklinkers lezen (herfst, straat) en leren zij de hoofdletters.

Ook kunt u nu woorden aan gaan leren die niet (volledig) fonetisch geschreven worden, maar volgens een bepaalde spellingsregel.

Het gaat hier om de volgende woorden:

- woorden met de lettergroepen ng, nk
- woorden met de lettergroepen aai, ooi, oei
- woorden met de lettergroepen eer, eur, oor
- woorden met de lettergroepen eeuw, uw, ieuw
- woorden met een d of een b aan het eind (bed, web)
- woorden met open en gesloten lettergrepen (pa, nee, bomen, takken)
- woorden waarin een beklemtoonde e te horen is:
  - één-lettergrepige woorden als de, me, ze
  - woorden met de achtervoegsels -en, -eren, -elen, -enen
  - woorden met de achtervoegsels -je, -pje, -tje
  - woorden met de achtervoegsels -ijk, -ig
  - woorden met de voorvoegsels ver-, be-, ge-

Om te bepalen in welke volgorde u deze woordcategorieën aanbiedt, kunt u gebruikmaken van de aanvankelijk leesmethode. Gebruik oefen- en leesmateriaal uit deze methode als verwerking van de lesstof.

Bij de aanbieding van de woorden met speciale lettergroepen, gaat u als volgt te werk:

- Bied de lettercombinatie aan in een eenvoudig, hoogfrequent woord. Laat dit woord zien op een kaartje. Verzamel deze kaartjes op het letterbord.
- Laat de leerlingen de klank nazeggen.
- Maak een woordenrij op het bord van woorden met deze lettercombinaties en laat de leerlingen deze woorden lezen.
- Gebruik in ieder geval zoveel mogelijk de woorden die de leerlingen in de lessen mondeling Nederlands al aangeboden hebben gekregen of spoedig aangeboden zullen krijgen.

- Laat de leerlingen oefenen aan de hand van leesbladen met woordrijen met de betreffende structuur. Dit soort leesbladen zijn te vinden in methoden voor aanvankelijk en voortgezet lezen, in remediërende leesmethoden (zoals de DMT-Map van uitgeverij Pravo) en in de leerboekjes die horen bij het Prisma Project – Programma Lezen (cursus 3 en 4, met ingesproken cd's, uitgegeven door het CED).
- Blijf veel herhalen. Herhaal zowel de losse letters uit de klankzuivere fase als de woordenrijtjes met de specifieke lettercombinaties.

Het lezen van woorden met open lettergrepen kunt u oefenen via visuele analogie. De Nederlandse taalkennis van nieuwkomers zal nog niet voldoende zijn om mondelinge uitleg of de regels die hier spelen te begrijpen. Maak daarom voor elk van de vier lange klinkers (oo, aa, uu, ee) analogie-rijen. Bijvoorbeeld:

boom	bo men	bomen
noot	no ten	noten
troon	tro nen	tronen

Lees deze woorden langzaam en duidelijk voor. Laat de leerlingen eerst meeklappen op de lettergrepen en daarna ook hardop meelesen.

2 Leerlingen die zijn gealfabetiseerd in een niet-Latijns schrift

Leerlingen uit deze groep kunnen direct beginnen met het aanvankelijk leesonderwijs. Bij het aanleren van de klank-tekenkoppeling kunt u dezelfde aanpak hanteren als bij analfabete leerlingen. Wel kunt u de klankzuivere periode waarschijnlijk versneld doorlopen. Bied vier tot zes letters per week aan, afhankelijk van de bekendheid van de klank. Geef de letters van klanken die in de moedertaal niet voorkomen meer aandacht en herhaal ze vaker.

Gebruik extra luister- en uitspraak oefeningen. Bij letters die snel worden ingeprint (bijvoorbeeld omdat de eigen taal hiervoor een equivalent heeft) kunt u de hoeveelheid verwerkingsoefeningen beperken. Laat echter wel alle letters expliciet aan bod komen

Bij gealfabetiseerde nieuwkomers is het mogelijk om, parallel aan het leesonderwijs, woorden te laten schrijven die in lessen mondeling Nederlands aan de orde komen. Methoden als

'Horen Zien en Schrijven' en 'Hallo Hotel' bieden schriftelijke verwerkingsoefeningen voor het inslijpen van woorden en grammaticale structuren.

Het is van belang om deze woorden te zien als 'globaalwoorden'. In deze woorden zullen letters en lettercombinaties en spellingspatronen voorkomen die nog niet tijdens de lessen zijn behandeld.

Het lezen en schrijven van woorden kan niet in de plaats komen van het technisch leesonderwijs. Om een nieuwkomer op een goede manier te leren lezen, moet u alle klank-tekenkoppelingen en leespatronen uit de niet-klankzuivere fase aan bod laten komen. Het werkboek (met bijbehorende cd) 'Zeg maar na...!' (onderdeel van de methode Horen, Zien en Schrijven) kan hierbij goed gebruikt worden.

3 Leerlingen die de Latijnse letters al kennen

Leerlingen die al hebben leren lezen in het Latijnse schrift kunnen binnen een aantal weken de uitspraak en de klank-tekenkoppelingen leren die afwijken van de letters in hun moedertaal. Dit zullen meestal de klanken ui, eu, ou, au en oe zijn, en enkele andere klinkers en medeklinkers. Elk van deze letters moet geoefend worden via uitspraak-oefeningen, lees oefeningen en dictees totdat de leerling zich de letters eigen heeft gemaakt. Gebruik hiervoor de aanpak zoals beschreven bij het startniveau 'Leerlingen die nog niet zijn gealfabetiseerd'.

Wanneer de klankzuivere fase is doorlopen, kunt u doorgaan met de niet-klankzuivere fase. Ook met leerlingen die het lezen in de Nederlandse taal snel lijken op te pakken, is het belangrijk apart te oefenen met de specifieke, niet klankzuivere leespatronen. Doe dit als volgt:

- Geef bij elk leespatroon een hoogfrequent woord dat kan worden gebruikt als 'anker'. Ga te werk zoals beschreven bij 'Leerlingen die nog niet zijn gealfabetiseerd'.
- Verzamel de ankerwoorden op een letterbord. Ze kunnen later ook weer dienst doen bij het spellingsonderwijs.
- Koppel het mondelinge taalonderwijs aan het leesonderwijs door regelmatig nieuw aangeleerde woorden te groeperen onder een ankerwoord.

Eén van de eerste leespatronen die aan bod moet komen is de groep woorden met open lettergrepen. Leerlingen zullen dergelijke woorden al snel tegenkomen en om verwarring (en een verkeerde uitspraak) te voorkomen is het zinnig hier snel mee te beginnen. Nieuwkomers zullen in eerste instantie nog niet taalvaardig genoeg zijn om een uitleg rondom de spellingsregels te begrijpen. De meest effectieve aanpak is het

aanbieden van analogie-woordrijen (ramen-banen-apen-tafel; benen-grepen-spelen-meten, etc.). Herhaal dergelijke woordrijen regelmatig.

Bedenk bij elk van de letters a, o, u en e een ankerwoord (bijv. apen, bomen, muren en tenen) en plaats deze woorden op het letterbord. U kunt er dan regelmatig naar verwijzen. In een latere fase, tijdens het spellingsonderwijs, kunnen de regels rondom open- en gesloten lettergrepen aan bod komen.

Ook voor deze groep leerlingen is het belangrijk dat zij regelmatig hardop lezen. Geef de leerlingen veel gelegenheid om méé te lezen terwijl er wordt voorgelezen. Dit kan samen met de leerkracht, maar ook door leesvormen te gebruiken als duo-lezen met een Nederlands leesmaatje of meelezen met digitale programma's (bijv. Horen Zien en Schrijven-digitaal, Timboekoe). Doordat de leerling het schriftbeeld ziet én de uitspraak hoort, wordt voorkomen dat hij de klank-tekenkoppeling van de moedertaal gaat toepassen op woorden die hij minder vaak hoort.

Bij de keuze van leesboeken kunt u letten op de volgende punten:

- Kies bij voorkeur boeken met veel illustraties die parallel lopen met het verhaal.
- Kies bij voorkeur boeken die gaan over concrete situaties of gebeurtenissen.
- Gebruik liever geen boeken met een onrealistisch (sterk magisch) verhaal of veel figuurlijk taalgebruik.
- Ook informatieve boeken kunnen heel geschikt zijn, er zijn verschillende eenvoudige series die goed te gebruiken zijn.
- Gebruik bij oudere kinderen liever geen boeken die er kinderachtig uitzien.

Bijlagen

1. Tekening Joop
2. Leesteksten
3. Leesteksten Engels en Frans
4. Leesblad en registratieblad
5. Uitspraak van klanken
6. Visuele discriminatie
7. Overzichtsblad Technisch Lezen

Bijlage 1 Tekening Joop

Verhaal

Joop, opschieten, zegt vader.
Het is vandaag maandag. Je moet naar school.
Joop trekt snel zijn kleren aan.
Hij trekt een hemd en een shirt aan.
Hij trekt een blauwe broek aan.
O, de broek is te breed.
Joop doet een riem om de broek.
Hij doet schoenen aan.
Hè, hè, hij is klaar.

Opschieten Joop, zegt moeder.
Je moet eten.
Snel, je moet naar school!
Joop eet snel brood.
Hij drinkt snel thee.
Joop kijkt naar buiten.
Hij ziet geen kinderen buiten lopen.

Is het vandaag maandag?
Nee, vader en moeder hebben zich vergist.
Het is zondag!
Joop gaat vandaag niet naar school.
Hij gaat lekker spelen.

Mijn naam is .....

Ik ben ..... jaar.

Opdrachten:

1. Pak het blauwe potlood. Kleur de broek van Joop blauw.
2. Gaat Joop vandaag naar school? Ja of Nee?

قِصَّةُ

أَسْرِعْ يَا سَامِي، يَقُولُ أَبُوهُ.
 إِنَّهُ يَوْمَ الْإِثْنَيْنِ يَجِبُ أَنْ تَذْهَبَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ.
 يَرْتَدِي سَامِي مَلَابِسَهُ بِسُرْعَةٍ.
 ارْتَدَى سَامِي قُمصَانًا وَقَمِيصًا.
 ارْتَدَى سِرْوَالًا أَزْرَقًا.
 آه! إِنَّ السِّرْوَالَ أَكْبَرُ مِنْ مَقَاسِهِ.
 لِذَلِكَ اسْتَعْمَلَ سَامِي حِزَامًا.
 ارْتَدَى حِذَاءَهُ.
 وَأَخِيرًا! إِنَّهُ جَاهِزٌ.

أَسْرِعْ يَا سَامِي! تَقُولُ أُمُّهُ.
 يَجِبُ أَنْ تَأْكُلَ.
 أَسْرِعْ! يَجِبُ أَنْ تَذْهَبَ إِلَى الْمَدْرَسَةِ!
 يَأْكُلُ سَامِي خُبْزَهُ بِسُرْعَةٍ.
 يَشْرَبُ سَامِي الشَّايَ بِسُرْعَةٍ.
 يَنْظُرُ سَامِي إِلَى الْخَارِجِ.
 لَا يَرَى أَطْفَالًا يَمْشُونَ فِي الْخَارِجِ.

هَلْ حَقًّا الْيَوْمَ هُوَ يَوْمُ الْإِثْنَيْنِ؟
 لَا، لَقَدْ أَخْطَأَ الْأَبُ وَالْأُمُّ.
 إِنَّهُ يَوْمُ الْأَحَدِ!
 الْيَوْمَ سَامِي لَيْسَتْ لَدَيْهِ مَدْرَسَةٌ.
 سَيَرُوحُ لِلِاسْتِمْتَاعِ بِاللَّعِبِ.

إِسْمِي.....

عُمْرِي.....سَنَةٌ.

تَمَارِينُ:

1. خُذْ قَلَمَ الْأَلْوَانِ الْأَزْرَقِ. لَوْنِ سِرْوَالَ سَامِي بِالْأَزْرَقِ.
2. هَلْ سَامِي لَدَيْهِ مَدْرَسَةٌ الْيَوْمَ؟ نَعَمْ أَوْ لَا؟

Иванчо, побързай, казва татко.

Днес е понеделник. Трябва да ходиш на училище.

Иванчо бързо облича дрехите си.

Облича риза и тениска.

Облича син панталон.

О, панталонът е много широк.

Иванчо си слага колан на панталона .

Обува си обувките.

Хе, хе, той е готов.

Побързай Иванчо, казва мама.

Трябва да ядеш.

Бързо, трябва да отидеш на училище.

Иванчо бързо изяжда филия хляб.

Бързо пие чай.

Иванчо поглежда навън.

Не вижда да вървят деца навън.

Днес понеделник ли е?

Не, мама и татко са се объркали.

Днес е неделя!

Иванчо днес не е на училище.

Той ще отиде да си играе.

Името ми е.....

Аз съм на .....години.

Задачи:

1. Вземи синия молив. Оцвети панталона на Иванчо в синьо.
2. Иванчо ще ходи ли днес на училище? Да или не?

小军

故事

"小军，快点啊！" 爸爸说。
"今天是周一，你要去上学的。"
小军快速地穿上衣服。
他穿上了一件背心和衬衫，
还穿上了一条蓝色的裤子。
哎呀，裤子太宽了。
小军就系上了一条皮带。
他穿上了鞋子。
嗯，他准备好了。

"小军，快点啊！" 妈妈说。
"你需要吃饭。
快点，你要去上学的。"
小军快速地吃了面包，
快速地喝了茶。
小军看看外面，
他没有看到外面有孩子们走动。

今天是周一吗？
不是，爸爸和妈妈都搞错了。
今天是周日！
小军今天不必上学。
他可以开心地玩耍。

我的名字叫_____。

我今年_____岁。

任务：

1. 选取蓝色的画笔，把小军的裤子涂成蓝色。
2. 小军今天是否需要上学吗？

Διήγημα

Παναγιώτη, βιάσου, λέει ο πατέρας.
Σήμερα είναι Δευτέρα. Πρέπει να πας στο σχολείο.
Ο Παναγιώτης βάζει γρήγορα τα ρούχα του.
Βάζει ένα φανελάκι και ένα πουκάμισο.
Βάζει ένα μπλε παντελόνι.
Ο, το παντελόνι είναι πολύ φαρδύ.
Ο Παναγιώτης βάζει μια ζώνη στο παντελόνι.
Βάζει τα παπούτσια.
Επιτέλους είναι έτοιμος.

Βιάσου Παναγιώτη, λέει η μητέρα.
Πρέπει να φας.
Γρήγορα, πρέπει να πας στο σχολείο!
Ο Παναγιώτης τρώει στα γρήγορα το ψωμί του.
Πίνει γρήγορα τσάι.
Ο Παναγιώτης κοιτάζει έξω.
Δεν βλέπει έξω παιδιά να περπατάνε.

Είναι σήμερα Δευτέρα;
Όχι, ο πατέρας και η μητέρα έκαναν λάθος.
Είναι Κυριακή!
Ο Παναγιώτης δεν θα πάει στο σχολείο σήμερα.
Θα παίξει ωραία.

Ονομάζομαι.....

Είμαι.....ετών.

Ασκήσεις:

1. Πάρε το μπλε μολύβι. Βάψε το παντελόνι του Παναγιώτη μπλε.
2. Θα πάει ο Παναγιώτης σήμερα στο σχολείο; Ναι ή όχι;

حکایت

پدر میگه: بیژن تند باش.
امروز دوشنبه است. تو باید بری مدرسه.
بیژن تند لباس میپوشد.
او یک زیرپوش و یک پیراهن به تن میکند.
او یک شلوار آبی رنگ میپوشد.
وای، شلوار گشاد است.
بیژن یک کمر بند می بندد.
او کفش هاش بپا میکند.
بله، بله، او آماده شده.

مادر میگه: بیژن عجله کن.
تو باید صبحانه بخوری.
تند باش تو باید بری مدرسه
بیژن تند صبحانه اش را می خورد.
او تند چای می نوشد.
بیژن به بیرون نگاه میکند.
او بچه ای در خیابان نمی بیند.

آیا امروز دوشنبه است؟
نه، بابا و مامان اشتباه کرده اند.
امروز یک شنبه است.
بیژن امروز به مدرسه نمیرود.
او میره خوب بازی کنه.

اسم من..... است.

من ..... سال دارم.

تکلیف:

۱. یک مداد آبی رنگ بردارید. شلوار بیژن را آبی رنگ کنید.
۲. آیا بیژن امروز به مدرسه میرود؟ بله یا نه؟

Opowiadanie

Damian, pospiesz się, mówi tata.
Dzisiaj jest poniedziałek. Musisz iść do szkoły.
Damian szybko się ubiera.
Ubiera podkoszulkę i koszulę.
Ubiera niebieskie spodnie.
Ojej, spodnie są za szerokie.
Damian zakłada pasek do spodni.
Wkłada buty.
Jest gotowy.

Pospiesz się Damian, mówi mama.
Musisz zjeść.
Szybko, musisz iść do szkoły.
Damian szybko je chleb.
Szybko popija herbatę.
Damian wygląda na zewnątrz.
Nie widzi żadnych dzieci.

Czy dzisiaj jest poniedziałek?
Nie, tata i mama się pomylili.
Jest niedziela!
Damian nie idzie dziś do szkoły.
Idzie się bawić.

Nazywam się .....

Mam ..... lat.

Zadania:

1. Weź niebieski ołówek. Pomaluj spodnie Damiana na niebiesko.
2. Czy Damian idzie dzisiaj do szkoły? Tak czy nie?

Sheekada

Ahmed, dhaqso, ayuu yiri aabihiis.
Maanta waa maalin isniin ah. Waa inaad iskoolka aaddaa.
Ahmed deg-deg ayuu dharkiisa u gashadey.
Wuxuu gashtey shaati iyo funaanad.
Wuxuu gashatey ama xirtey surwaal buluug ah.
alla, surwaalka waa ka weyn yahay.
Ahmed surwaalka suun ayuu ku xirtey.
wuxuu gashtey ama xirtey kabo.
kkk, kkk, waa diyaar.

Dhaqso Ahmed ayay hooyada tiri.
Waa inaad cuntada cuntaa.
dhaqso waa inaad iskoolka aaddaa.
Ahmed dhaqso ayuu rootiga u cuney.
Shaah ayuu deg-deg u cabey.
Ahmed bannaanka ayuu fiirinayaa.
Wuxuu u arkaa ilmo bannaanka ku ciyaaraya.

Maanta waa maalin isniin ah.
Maya aabbo iyo hooyo way qaldameen.
Maanta waa maalin axad ah.
Ahmed maanta iskool ma aadayo.
Si fiican ayuu u soo cayaarayaa.

Magacayga waa .....

Da'deydu waa..... jir.

Shaqada la rabo in la qabto.

1. Soo qaado qalin qori buluug ah. Surwaalka Ahmed midab buluug ah u yeel.
2. Ahmed maanta iskool ma aadayaa?. Haa ama Maya

Cuento

Jaimito, date prisa, dice el padre.
Hoy es lunes. Tienes que ir a la escuela.
Jaimito se viste de prisa.
Se pone una camisa y una camiseta.
Se pone un pantalón azul.
¡Ay! El pantalón es demasiado ancho.
Jaimito se pone un cinturón.
Se pone los zapatos.
Por fin está listo.

Date prisa, Jaimito, dice la madre.
Tienes que comer.
¡De prisa, tienes que ir a la escuela!
Jaimito come rápidamente pan.
Bebe rápidamente té.
Jaimito mira afuera.
No ve a ningún niño en la calle.

¿Es lunes hoy?
No, papá y mamá se han equivocado.
¡Es domingo!
Jaimito no va a la escuela hoy.
Va a jugar.

Me llamo .....

Tengo ..... años.

Tareas:

1. Coge el lápiz azul. Pinta el pantalón de Jaimito azul.
2. ¿Va Jaimito hoy a la escuela? ¿Sí o no?

ጽውጽዋይ

ዳዊት፣ ቀልጥፍ፣ ሎሚ ኳ ሰኑይ እዩ። ትምህርቲ ክትከይድ ኣለካ ፣ይብሎ ኣቡኡ።

ዳዊት ቀልጢፉ ድለብሶ ክዳውንቲ ኣዳለወ። ካናተራን ካምቻን ለበሶ። ብድሕሪኡ ከኣ ሰማያዊ ስረ ለበሶ።

እዋእ፣ እዚኣ ስረ ገፊሓትኒ ኣላ ቁልፊ ገረ ከኣስራ ኣለኒ በለ።

ኣብ መወደኣታ ከኣ ሳእኑ ገበረ። እንቋዕ ወዳእኩ በለ።

ኣታ ዳዊት ቀልጥፍ እባ፣ ትብሎ ኣዲኡ።

ቀልጢፍካ ቆሪስካ ኣመት ትምህርትኻ ግብር።

ዳዊት ባኒ ሸሂ ገሩ ቆረሶ።

ኣብ ደገ ምስ በጽሐ ግን ቆልዓ ዝብሃል ኣይረኣየን።

ሎሚ ሰኑይ ድዩ፣ ኢሉ ሓተተ።

ኣይኮነን፣ ኣቦይን ኣደይን ተጋግዮም እዮም፣ ሎሚ ሰንበት እዩ።

ዳዊት ሎሚ ትምህርቲ ከም ዘይብሉ ምስ ኣረጋገጸ፣ ትሓገሱ ክዳወት ጀመረ።

ሸመይ ..... እዩ።

ዕድመይ ..... እዩ።

ዕዮ ገዛ፤

ሰማያዊ ርሳስ ወሲድካ ስረ ዳዊት ሕብሪ ልኸዮ።

ዳዊት ሎሚ ትምህርቲ ኣለዎ ድዩ፣ እወ/ኣይኮነን

Hikâye

Babası Ali'yi 'Acele et!' diye uyardı.
Bugün pazartesi. Okula gitmelisin.
Ali çabucak elbiselerini giyindi.
Bir gömlek ve bir tişört giydi.
Bir de mavi bir pantolon.
Ooo, pantolon çok bol.
Ali, pantolonunun üzerine bir kemer taktı.
Ayakkabılarını giydi.
Tamam, o artık hazır.

Acele et Ali, diye çağırdı annesi.
Yemek yemelisin.
Çabuk, okula gitmelisin!
Ali ekmeğini çabuk çabuk yedi.
Çayını da çabucak içti.
Ali dışarıya doğru baktı.
Dışarıda dolaşan hiç çocuk yoktu.

Bugün pazartesi mi?
Hayır, annesi ve babası günleri karıştırdı.
Bugün pazar!
Ali bugün okula gitmeyecek.
Güzel güzel oynayacak.

Benim adım .....

Ben ..... yaşındayım.

Ödevler:

1. Mavi renkli bir kurşun kalem al. Ali'nin pantolonunu maviye boya.
2. Ali bugün okula gidecek mi? Evet veya Hayır?

Story

Jack, hurry up, says father.
It is Monday today. You should go to school.
Jack quickly puts on his clothes.
He puts on a vest and a shirt.
He puts on blue pants.
Oh, the pants are too wide.
Jack puts on a belt.
He puts on his shoes.
Finally, he is ready.

Hurry up Jack, says mother.
You should eat.
Quickly, you have to go to school!
Jack quickly eats his bread.
He quickly drinks his tea.
Jack looks outside.
He does not see any children outside.

Is it Monday today?
No, father and mother were wrong.
It is Sunday!
Jack is not going to school today.
He is going to play and have fun.

My name is .....

I have ..... brothers and ..... sisters.

Assignments:

1. Take the green pencil. Colour Jack's shirt green.
2. Is it Tuesday today? Yes or no?

Histoire

Pierre, dépêche-toi, dit son père.
Aujourd'hui, c'est lundi. Tu dois aller à l'école.
Pierre s'habille vite.
Il met un tricot de peau et une chemise.
Il met un pantalon bleu.
O, le pantalon est trop large.
Pierre met une ceinture pour tenir le pantalon.
Il enfile des chaussures.
Ouf, il est prêt.

Dépêche-toi Pierre, dit sa mère.
Tu dois manger.
Vite, tu dois aller à l'école !
Pierre mange vite du pain.
Il boit vite du thé.
Pierre regarde dehors.
Il ne voit pas d'enfants dehors.

C'est lundi aujourd'hui ?
Non, son père et sa mère se sont trompés.
C'est dimanche !
Pierre ne va pas à l'école aujourd'hui.
Il va jouer.

Je m'appelle .....

J'ai ..... frères et ..... soeurs.

Exercices :

1. Prends le crayon vert. Colorie en vert la chemise de Pierre.
2. C'est mardi, aujourd'hui ? Oui ou Non ?

mes

steen

hart

kat

klein

balk

bok

pret

dank

wip

traan

dorp

gum

smaak

neemt

zeep

knap

pols

daar

school

mist

juf

spat

zakt

vuur

hal

mes _____

steen _____

hart _____

kat _____

klein _____

balk _____

bok _____

pret _____

dank _____

wip _____

traan _____

dorp _____

gum _____

smaak _____

neemt _____

zeep _____

knap _____

pols _____

daar _____

school _____

mist _____

juf _____

spat _____

zakt _____

vuur _____

hal _____

Naam:

aa	au	soo
a	ij	vaa
oo	aai	wee
o	baa	ing
ie	hee	ank
i	jas	schoo
ee	koo	tree
e	paa	kraa
uu	doo	stoo
u	fuu	ert
eu	gee	ost
ui	raa	alm

onzuivere uitspraak (omcirkel):

klinkers   a   aa   e   ee   i   ie   u   uu   eu

tweeklanken   ui   au   ij   aai

medeklinkers   b   d   f   g   h   j   k   l   p   r   s   v   w   z   ng

medeklinkercombinaties   sch   kr   st   nk   rt   st   lm

h	o i h e h Ḥ
s	s c z ζ σ s
b	b d β o Ɔ b
e	Ω € e E e a
f	ƒ f t f l j
g	g Б g ω Ч q
v	Л > Δ v w v
p	Φ p d a p q
hq	hq hp hh hq nq
mn	mm mn mn un nn

Naam: _____

Datum: _____

Lezen in de eigen taal

Taal: _____

Leeskwaliteit: _____

omcirkel: zorgvuldig vloeiend vlot haperend traag

Beantwoording van vragen en opdrachten: _____

Taal 2: _____

Leeskwaliteit: _____

Omcirkel: zorgvuldig vloeiend vlot haperend traag

Beantwoording van vragen en opdrachten: _____

Lezen van de Latijnse letters

Afwijkende klank-tekenkoppeling:

Klinkers: _____

Tweetekenletters: _____

Medeklinkers: _____

Uitspraak van de Nederlandse klanken

Klanken met een afwijkende uitspraak:

Klinkers: _____

Tweeklanken: _____

Medeklinkers: _____

Visuele discriminatie

Aantal fouten: _____

kk LL mm nn oo pp qq rr

Latijnse schrift le

enoopeequeresteeuuveeweeks

› Eejbel › lejbel › Aaibel ›› Abel

V VVVVVV

HCO

Postadres: Postbus 53509, 2505 AM Den Haag

Bezoekadres: Zandvoortselaan 146, Den Haag

T: 070 448 28 28

E: info@hco.nl

I: www.hco.nl

HCO maakt deel uit van de Bazalt Groep en werkt daarin samen met partners Bazalt en RPCZ.